עין משפט נר מצוה

יא א מיי' פ"ו מהלכות נזירות הלכה ה [ט] ופ"ה שם הל' יט ועיי"ש בכ"מ:

יב ב מיי' פ"ו שם הלכה ט:

◆

פי' הרא"ש

טמא עצמו: ופרע עליו המעזיבה. כמו ופרע ראש האשה. שגלהו מתחתיו שהסיר את מעזיבת השידה ולא מצי למימר כגון שנכנס לבית הקברות שוגג והתרו בו לצאת. דאמרינן בשבועות כי גמירי שהייה (באולם) [באונס] הוא דגמירי: קרבן טומאה הוא דלא מייתי אבל גלוחי מגלח. מדלא קתני אינו מגלח דהוי רבותא טפי: מה טעם קאמר. כלומר כיון דתנא אינו מביא טומאה ממילא ידענא דאינו מגלח דהא בהא תליא: תנא ז' וכל מילי. כל דבר שתלוי בטהרת ז' דהיינו תגלחת וקרבן: אין לי אלא ימי טומאה. פי' טומאת מת שאין עולין לו מן המנין דכתיב והימים הראשונים יפלו וכ"ש שאין ימי טומאתו עולים: ימי חלוטו מנין. אם נחלט בצרעת בימי נזירותו: ימי חלוטו מגלח ומביא קרבן לצרעתו: תאמר בימי חלוטו שאין מבטל בהם את הקודמים. והא ליכא למימר דהיא גופה נילף בבנין אב שיהיה סותר הקודמים. דהא אמרינן לקמן פ' ג' מינין (דף מז:) [וטמא ראש] נזרו טומאה סותרת ואין תגלחת סותרת. וה"ה נמי דאמרינן טומאת מת סותרת ואין טומאת צרעת סותרת: אמרת ומה נזיר בקבר ששערו ראוי לתגלחת נזיר מאי לאו לתגלחת טומאה. כלומר שיגלח לסוף ז' כדין נזיר שנטמא במחמת שיש לו דין נזיר טהור לענין תגלחת כדין נזיר: לא לתגלחת טהרה. ששערו ראוי להתגלח לאחר שישלים נזי' טהרה כ"ז אינו מגלח אפ"ה אינן עולים ימי חלוטו שאין שערו ראוי לתגלחת נזיר אלא לתגלחת צרעתו דהרא טעון העברת שער קודם שיתחיל למנות נזי':

אלא כגון [א]שנכנס בשידה תיבה ומגדל ובא חבירו ופרע מעליו מעזיבה כי גמירין שהייה בבית המקדש אבל אבראי לא או דלמא [א]לא שנא תיקו בעי רב אשי נזר והוא בבית הקברות טעון גילוח או לא כי בעי תגלחת טהור שנטמא דקא מטמא לנזירותיה אבל טמא שנזר לא או דלמא לא שנא ת"ש מי שנזר והוא בבית הקברות אפילו היה שם שלשים יום אינו עולה לו מן המנין ואינו מביא קרבן טומאה קרבן טומאה הוא דלא מייתי אבל גלוחי בעי מה טעם קאמר מה טעם אינו מביא קרבן טומאה משום דלא בעי גלוחי ת"ש [ג]אין בין טמא שנזר לנזיר טהור שנטמא אלא טמא שנזר שביעי שלו עולה לו מן המנין ונזיר טהור שנטמא אין שביעי שלו עולה לו מן המנין מאי לאו הא לתגלחת זה וזה שוין לא הא למלקות זה וזה שוין אבל תגלחת מאי זה מגלח וזה אינו מגלח ליתנייה תנא שביעי שלו וכל מילי ת"ש [ה]אין לי אלא ימי טומאתו שאין עולין לו מן המנין ימי חלוטו מנין ודין הוא מה ימי טומאתו מגלח ומביא קרבן אף ימי חלוטו מגלח ומביא קרבן ומה ימי טומאתו אין עולין לו מן המנין [ב]אף ימי חלוטו אין עולין לו מן המנין לא אם אמרת בימי טומאתו שכן מבטל בהן את הקודמין לפיכך אין עולין לו מן המנין תאמר בימי חלוטו שאינו מבטל את הקודמין לפיכך עולין לו מן המנין אמרת ומה נזיר בקבר ששערו ראוי לתגלחת אין עולין לו מן המנין ימי חלוטו שאין ראוי לתגלחת לא כ"ש שאין עולין לו מן המנין מאי לאו תגלחת טומאה לא תגלחת טהרה הכי נמי מסתברא

דאי

אלא כגון שנכנס בשידה תיבה ומגדל. תחילת כניסתו במקום טמא בהיתר ולא לקי אכניסה א] [אלא] כי מתרין ביה שילא בשידה וכו'[1] פרע לו עליו המעזיבה מספקא ליה דלמא [לא] בעי שהייה או דלמא ל"ש דכל היכא דאירעה טומאה התם בעי שהייה:

ובא חבירו ופרע מעליו המעזיבה. דווקא באונס דאי מרצונו אי נמי אם הוא עצמו פרע כי האי גוונא לא איבעיא לן אי בעי שהייה דכפ"ב דשבועות (דף יז.) קאמר אהן בעיא דנזיר טמא או דילמא באונס גמירי לה שהייה ל"ש בחוץ ול"ש בפנים: הגה"ה טעון גילוח או אין טעון גילוח. פי' תגלחת דטומאה ביום שיולא ויטהר[2] מטומאה דקרבן ודאי לא בעי כדתנן במתני' דמיעטיה קרא לקמן אבל בתגלחת מספקא ליה אי בעי לגלח בלא קרבן טומאה או לא דלא בעי גילוח בלא קרבן: הגה"ה אבל תגלחת של טהרה ודאי בעי כשימנה[3] נזירות של טהרה יגלח ויביא קרבנות טהרה כדין נזיר טהור:

קרבן טומאה הוא דלא מייתי. דמיעטיה קרא לקמן (דף יח.) הא גלוחי בעי מדלא קאמר ואינו מגלח בשביעי שלו: **מה** טעם קאמר. כלומר כיון דתנן אינו מביא ממילא ידעינן דאינו מגלח דהא בהא תליא דהפסוקים קרובים זה לזה אע"ג דגילוח ביום ז' וקרבן טומאה ביום שמיני משמע ליה דכיון דאינו מביא קרבן טומאה דאינו מגלח:

הא לתגלחת זה וזה שוין. פירוש תגלחת דטומאה מדלא תנא זה מגלח וזה אינו מגלח: **תנא** שביעי שלו וכל מילי. וכיון דתנא שביעי שלו עולה לו מן המנין היינו משום שאינו מביא קרבן וממילא ידעינן דאינו מגלח כיון דאינו מביא קרבן:

ימי טומאה שאין עולין לו מן המנין. פירוש כשנטמא במת שהרי אם מנה בטהרה כמה ימים ונטמא סותר אפילו מנין הראשון כדכתיב והימים הראשונים יפלו וכ"ש ב] שאותן ימים אין עולין לו כדכתיב וכפר עליו וגו' והיינו כשיטהר וקדש ראשו ביום ההוא שיתחיל מנין נזירות טהרה: ימי חלוטו. שיושב מחוץ למחנה והחליטו ומנה מקצת נזירות שקבל עליו קודם שנצטרע ושוב נרפא וגילח לצרעתו מנין שיחזור למנות להשלים נזירות למנין שמנה קודם צרעת וימים שבימי חלוטו לא יעלו לו מן המנין נזירות אבל ימי הסגרו דודאי עולין לו לפי שאין זקוק לגלח כמו מוחלט ואין ג] [נחשב][4] לימי טומאה כמו מוחלט: הגה"ה **אף** ימי חלוטו. שוין לימי טומאתו ד] דאין עולין לנזירות ה"נ ימי חלוטו אין עולין לו לנזירותו: **לא** אם אמרת בימי טומאתו שכן מבטל בו את הימים הקודמים. כדכתיב והימים הראשונים יפלו וא"ת והיא גופא נילף בהאי דינא דימי חלוטו יבטלו הקודמים וי"ל דאיכא מיעוטא לקמן בפ' שלשה מינין (דף מד.) על טומאתו סותר ואינו סותר על תגלחת הכי נמי נימעט ונימא דאינו סותר על החלטו: **נזיר** בקבר ששערו ראוי לתגלחת. ודמי לנזיר אין עולין לו מן המנין ימי חלוטו שאין שערו ראוי לתגלחת ולכך לא דמי [לנזיר] לא כל שכן שאין עולין לו מן המנין: **מאי** לאו תגלחת דטומאה [לא תגלחת דטהרה]. והכי קאמר [ומה נזיר בקבר] ששערו ראוי לתגלחת דשיער שעליו עומד להתגלח לכי ישלים נזירות דטהרה שהרי אינו מגלח בשביעי אין עולין ימי חלוטו שאין שערו עומד להתגלח לנזירות טהרה שהרי זקוק לגלח לכשיתרפא מצרעתו לא כל שכן שאין עולין לו:

ימי

אלא. היכי דמי שאילתא דרבא: **כגון שנכנס בשידה תיבה ומגדל.** בבית הקברות שמפסיק בינו לבין הטומאה א) וגדל בעודו בשידה שהוא טהור ואח"כ בא חברו ופרע את המעזיבה ב) שהוא תחתיו שהיתה השידה מעל ראשו: ה"נ **כי גמירי שהייה בפנים אבל אבראי לא.** כי גמירי שהייה כשנטמא בבית המקדש ג) בפרק ידיעות הטומאה ג) נטמא בבית המקדש ושהה כדי השתחויה חייב: **אבל אבראי.** כגון בבית הקברות לא בעי שהייה וכיון שפרע מתחתיו את המעזיבה אע"ג דלא שהה חייב: **או דילמא לא שנא.** דהכא והכא בעי שיעור ד) כדי השתחויה. תיקו: **בעי רב אשי נזר והוא בבית הקברות טעון גילוח.** ביום השביעי שלו או לא: **קרבן טומאה הוא דלא מייתי.** משום דלא מייתי קרבן אלא מאן דמטמא ליה לנזירותיה אבל גילוח בעי: **מה טעם קאמר.** (א) ה) אינו מביא קרבן ו) לפי שאינו מגלח: **מאי לאו הא לתגלחת זה וזה שוין.** דזה וזה מגלחין בשביעי שלהן: **לא למלקות זה וזה שוין.** וכדר' יוחנן לעיל ד): **ליתנייה תנא שביעי שלו וכל מילי.** ז)דהכי משמע שביעי שלו עולה לו מן המנין לפי שאינו מביא קרבן ומה טעם אינו מביא קרבן לפי שאינו טעון גילוח טומאה בז' וזה אין שביעי שלו עולה לפי שיש לו לגלח בשביעי ולהקריב קרבן בשמיני ומאותו יום שמקריב קרבן חל עליו נזירות כדכתיב (במדבר ו) וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וקדש את ראשו ביום ההוא ח)דמשמע מאותו יום ואילך נזירות דטהרה: **ת"ש אין לי.** שלא יהו עולין לו מן המנין: **אלא ימי טומאתו.** כדכתיב ט) והזיר לה' את ימי נזרו וקדש את ראשו ביום ההוא דמשמע מאותו היום ואילך שהביא קרבנותיו (ב) ט) יתכפר ויתחיל למנות לימי נזרו: **ימי חלוטו מנין.** שאם נצטרע בימי נזירותו והוחלט שלא יהו עולין למנין נזירותו: י)**מה ימי טומאתו מגלח.** תגלחת טומאה ומביא קרבן לפרים: **אף ימי חלוטו.** דכתיב וכבס המטהר את בגדיו וגלח את כל שערו (ויקרא יד) וכתיב [שם] וביום השמיני יקח שני כבשים וגו' אין עולין לו: **שכן מבטל בהן את הקודמין.** כדכתיב והימים הראשונים יפלו כ): **תאמר בימי חלוטו שאין מבטל בהן את הקודמין.** כגון בנזירות מרובה כדלקמן בפרק כהן גדול ונזיר (דף ט:) תנן לה והואיל ואינו מבטל את הקודמין יהו עולים לו ימי חלוטו מן המנין: **אמרת ומה נזיר בקבר.** נזיר והוא בבית הקברות ששערו ראוי כו': **מאי לאו תגלחת דטומאה.** דכיון שהזה ושנה וטבל מגלחין אותו וש"מ דטעון גילוח והכי משמע מה נזיר בקבר ששערו ראוי לתגלחת כ) ז' אין עולין לו מן המנין ימי חלוטו שאין שערו ראוי לתגלחת טומאה אלא לתגלחת צרעת לא כל שכן דאין עולה לו: **לא תגלחת דטהרה.** שאם לא נכנס לקבר א"נ נכנס לקבר ונטהר ואח"כ השלים ימי נזרו שהוא טעון גילוח לסוף שלשים דהכי משמע ששערו ראוי לתגלחת טהרה שאין מגלח תגלחת טומאה אלא תגלחת לסוף ל) מיירי מ)אבל בימי חלוטו נ)אינו מגלח תגלחת טהרה אלא תגלחת צרעת לסוף ז':

דאי

מסורת הש"ס

א) לקמן מג., ב) [לקמן יח.], ג) [שבועות יז:], ד) [ע"ש], ה) [במדבר ו], ו) [במדבר ו].

◆

נוסחת הריב"ן

א) ונזר: ב) המעזיבה מעל הקבר שהיא כו': ג) כדתנן בפרק: ד) [כדי] ליתא בכ"י: ה) מ"ט איתו כו': ו) קרבן טומאה: ז) וכל מילי דטמא שנזר שביעי שלו כו': ח) ביום ההוא ומונה מאותו היום ואילך: ט) ונתכפר לו יתחיל: י) מה ימי טומאתו כו' אין עולין לו [illegible] מה לשבעת ימי טומאתו אין עולין לו שכן מבטל בהן: כ) לתגלחת טומאה לסוף ז': ל) לסוף ל' מיירי: מ) תאמר: נ) שלוש:

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מה טעם קאמר. מה טעם אינו מביא: (ב) ד"ה אלא ימי וכו' שהביא קרבנותיו ונתכפר יתחיל למנות:

◆

גליון הש"ס

גמ' אין לי אלא ימי טומאתו. עי' לקמן דף נו ע"א:

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוס' ד"ה אלא וכו' ולא לקי אכניסה וכו' כנ"ל: ב] ד"ה ימי טומאה שאין עולין לו מן המנין וכו' כדכתיב והימים הראשונים יפלו וכ"ש שאותן [illegible] כנ"ל: ג] באד"ה [illegible] [illegible]: ד] ד"ה אף ימי חלוטו שוין לימי טומאתו [illegible] מה ימי טומאתו אין עולין כנ"ל:

◆

הגהות התוספות

1. תיבות בשידה כו' נמחק וצ"ל משהיה כשפרע מעליו המעזיבה. 2. תיבות שיולא ויטהר נמחק וצ"ל שנטהר. 3. צ"ל וכשימנה. 4. צ"ל ולהי. 5. צ"ל ואין לטמאות.